

BEVARE MEG VEL

Årgang 2, nummer 1. 2015

FELLESTJENESTENE I ROGALAND

God sommer!

Nyhetsbrevet fra fellestjenestene inneholder denne gangen en kort oppsummering av vårens aktiviteter i tillegg til artikkelen *"En reise på første klasse"* av Jeanne Dalbu.

Vi vil rose museene for god tilrettelegging og for vel gjennomførte prosjekter i 2015, og samtidig takke Rogaland fylke for å ha økt støtten til fellestje-

nestene med kr. 600 000 inneværende år. Av disse er 300 000 kroner øre-

merket oppstart av en felles bygningsvernstilling ved Ryfylkemuseet.

Samlingsteamet og fotoarkivaren. Bak fra venstre; Eirik Aarebrot og Per Inge Bøe. Foran; Madli Hjermann, Belen Navazo og Jeanne Dalbu

SPECTRUM — den nye standarden

Kulturrådet anbefaler SPECTRUM som standard for samlingsforvaltning, og vil oversette og implementere denne i museumssektoren allerede inneværende år. SPECTRUM er britisk, men brukes ikke bare i Storbritannia — den er allerede lisensiert for

bruk i over 40 land. SPECTRUM beskriver retningslinjer for vanlige arbeidsoppgaver i museene og skal sikre en faglig og mer konsistent praksis, både i de enkelte museene og på tvers av institusjonene. Fellestjenestene synes det er viktig å kunne del-

ta i dette arbeidet og vil sette av tid til opplæring. Vi håper museene i Rogaland inviterer oss med i fremtidige SPECTRUM-prosjekter.

SamRog - prosjektarbeid våren 2015

Til nå har teamet registrert over 8000 poster i primus mot 10 000 totalt i fjor. Vi er i rute!

Arbeidet i 2015 har gått etter planen. I flere perioder har vi delt teamet og arbeidet med paral-

lelle prosjekter. Erfaringene til nå viser at det har vært vellykket. Vi arbeider mer effektivt, og mu-seene kan enklere booke teamet til

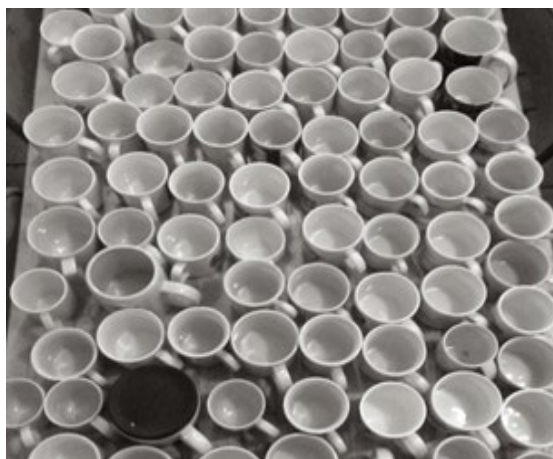
mindre prosjekter. I vår har teamet registrert/revidert ca. 8000 poster i Primus, mot ca. 10 000 i hele fjor. Vi er i rute!

Oljemuseet - "Caps and Cups"

Svend Søndervik reiste til sjøs som 15 åring, og fortsatte senere i oljevirk-somheten innen boring. Han endte opp som bore-sjef, og har vært tilknyttet mange for-skjellige selskap.

I løpet av sin yrkesaktive karriere samlet han en imponerende mengde gjenstander, og i 2010 tok han kontakt med NOM om å overta disse.

Ved prosjektstart ble alle gjenstandene fraktet fra magasinet

på Storhaug til Oljemuseet.

Samlingsteamet har i dette prosjektet bidratt med oppgaver innen lettere rengjøring, merking, nyregistrering, fotografering, pakking og magasinering.

Samlingen har i etterkant blitt magasinert på Åmøy.

Tilsammen ble det opprettet 1279 poster i Primus.

Noen av disse er tilgjengelige på digitaltmuseum.no

Jærmuseet - byhistoriske utstillinger

Utstillingsrommet på Vitenfabrikken bygges om. I den forbindelse skulle alle gjenstandene i utstillingene registreres, fotograferes,

pakkes ned og magasineres. Gjenstandene som ble registrert i dette prosjektet var for det meste knyttet opp mot nærings- og byutviklingen i Sandnes.

I etterkant ble det foretatt en kvalitetssikring av arbeidet.

Vi har registrert over 1100 poster i primus.

MUST—Skolemuseet

I dette prosjektet bidro samlingsteamet med oppgaver innen skanning, fotografering og registrering av skoleplansjer og fotosamling. Alt tilhørende skolemuseet. Mette og Hege fra MUST

klargjorde gjenstandene før de ble registrert. Her ble identifikasjonsnummer påført og historisk informasjon hentet frem.

Til sammen ble 1311 poster opprettet i Primus.

MUST - Stavanger kunstmuseum

I dette prosjektet jobbet teamet med nyregistrering og revidering av J. Groth/ S. Laursens samlinger. Samlingen inneholder verk av kjente kunstnere verden over, samt etnografisk materiale. Til sammen ble det opprettet 303 poster i Primus.

I 1998 ble Jan Groths samling og arkiver etablert på Stavanger kunstmuseum.

Jærmuseet. Tre- og metallmagasinet

Fra et hav med gjenstander er Jærmuseet snart ferdig med prosjektet på tre- og metallmagasinet.

Dette var vår tredje prosjektrunde og hele samlingsteamet har bidratt. Malerier og fotografier ble prioritert. Disse ble rengjort, registrert, tilstandsvurdert, fotografert og magasinert.

Haugalandmuseene - revisjon av steintøy og porselen

Her bisto samlings-
teamet med en ka-
talogisering og foto-
dokumentasjon av
gjenstander, blant
annet fra Margit
Tjøsvalds dødsbo.

Revisjon og flytting
av steintøy i kjeller-
magasin – rengjø-
ring, revisjon i pri-
mus, fotografering,

pakking og flytting
over i nye hyller.
I dette prosjektet har
gjenstandskonserver-
tor Mari Grønlund
bidratt spesielt med
lettere konservering
og tilstandsvurdering
av gjenstandene.

Det ble revidert totalt
805 poster i Primus.

MUST - Breidablikk

Registrering av inn-
redningen på Breidab-
likk var teamets neste
prosjekt.

Her var varierende
oppgaver. Det ble ut-
ført en registrering,
merking og fotografe-
ring av gjenstander. I
tillegg har det blitt
gjort enkle forebyg-
gende tiltak i interiør
og eksteriør.

Blant annet har Eirik,
i samarbeid Michael
Heng, vasket vegger
og tak utvendig.

I alt ble det registrert
1206 gjenstander. Alle
tilhørende dagligstuen
på Breidablikk.

Samlingsarbeidet i Rogaland legges merke til!

Ibladet Museumsnytt kan man lese: *Store etterslep kan føre til søvnløshet. Nå sørger et spesialteam for at samlingsforvaltere i Rogaland kan sove bedre om natten.*

Sitatet viser at SamRog-prosjektet ikke bare er av regional interesse men vekker oppsikt også nasjonalt.

I januar fikk vi besøk av en journalist på oppdrag fra fagbladet "Museumsnytt". En hel ettermiddag fulgte hun oss på Oljemuseet. Det ble gjort intervjuer av Per Inge og Jeanne, og tatt bilder av arbeidet vårt.

Som tidligere nevnt (Nyhetsbrev 2014:1,2) har 2014 vært et opplæringsår for oss i samlingsteamet. Å finne en god arbeidsmetode som ivaretar alle sidene ved en arbeidsprosess og som samtidig sikrer kontroll over gjenstandsmassen har vært viktig. Samlebåndkonseptet har vist seg å være nyttig og fleksibelt. En beskrivelse av denne metoden er presentert i artikkelen "En reise på første klasse".

Når en prosjektperiode er over har gjenstandene blitt merket, registrert, fotografert og magasinert som *rene* gjenstander. Grunnsteinene er lagt og det er nå etterarbeidet starter.

Etterarbeidet etter en registreringsperiode er viet mer oppmerksomhet. Erfaringene viser at registrerings- og katalogiseringspraksisen varierer fra person til person, og fra museum til museum. Den største utfordringen er bruken av "betegnelse" og "emneord". Dette er felter som påvirker søkeinngangen til samlingene. Å sikre en mer konsis katalogiseringspraksis er derfor viktig. Jærmuseet er i gang med etterarbeidet av Tre og metallprosjektet og vil følge opp disse utfordringene. Det vil bli spennende å se resultatene.

Er reise på første klasse

Av: Jeanne Dalbu

Fram til nå har samlingsteamet brukt mye tid på å finne gode registrerings- og katalogiseringsrutiner. Et hovedmål for oss er hvordan vi kan få fullført mest mulig arbeid på kortest mulig tid?

Samlebånd er et konsept som på mange måter ivaretar alle sidene ved en

arbeidsprosess. Det vil si at det opprettes forskjellige stasjoner som skal tilrettelegge og utføre de ulike arbeidsoppgavene som trengs i et prosjekt. Antall stasjoner varierer fra prosjekt til prosjekt, men vanligvis ser de slik ut:

1. stasjon: Lettere konservering/rengjøring

En stasjon for lettere konservering, som ofte innebærer lettere rengjøring av gjenstander. Hovedregelen er å fjerne støv og skitt ved bruk av tørr klut eller svamp. På stabile og robuste gjenstander kan støvsugeren benyttes.

Deretter går gjenstanden videre til neste stasjon som inkluderer merking og registrering.

2. stasjon: Merking og registrering

Alle gjenstandene blir merket med ett identifikasjonsnummer. Merkingen skal være minst mulig synlig for publikum. Merking av gjenstander foregår som oftest ved å påføre et tynt lag med paraloid, for så å skrive identifikasjons-

nummeret. Deretter påføres ett nytt lag med paraloid.

På tekstiler blir identifikasjonsnummer sydd på.

Fortsetter neste side...

Foto:

Venstre:
Per Inge merker gjenstandene.
Dalane Folkemuseum

Høyre:
Eirik syr på identifiseringsmerker.
Dalane Folkemuseum

Når gjenstanden er merket er den klar for registrering. I Primus blir det lagt vekt på identifisere og beskrive gjenstanden. I samråd med museets ansatte diskuteres det hva som skal registreres av historisk informasjon.

Foto: Registreringsstasjon på Grafisk Museum.

I tillegg til identifisering og beskrivelse av gjenstanden blir det også gjort tilstandsvurdering.

Foto: Eirik vurderer et fotoapparat på Grafisk Museum

3. stasjon: Fotografering og bilderedigering

Hensikten en med fotograferingen er å ta bilder med tanke på dokumentasjon. Noen ganger er gjenstandene så tunge

og vanskelige å håndtere at man må finne andre løsninger.

Foto:
Her har Per Inge og Eirik valgt å fotografere på stedet. Hummermu-seet på Kvitsøy.

4 stasjon: Magasinering

Alle gjenstandene blir pakket inn i syrefrie eller syrenøytrale esker og silkepapir. Store gjenstander blir pakket inn med bobleplast, men da med et lag silkepapir som beskyttelse mellom gjenstanden og bobleplasten. Små gjenstander pakkes ned i esker eller kasser med kolli.nr.

Fortsetter neste side...

Foto:
Belen har spesialkonstruert en eske for kulltegn-inger. Fra Dalane Fol-kemuseum.

Deretter går gjenstanden mot slutten av reisen. Det siste som blir gjort er å registrere fast plassering.

Foto: Per Inge og Målfrid planlegger hvordan magasinplassen skal utnyttes best mulig

Foto:
Tre- og metallmagasinet på Kvia/Jærmuseet.

Målet med samlebandprinsippet er at gjenstandene raskt og effektivt skal igjennom alle arbeidsstasjonene. Prosessen minner om en produksjonslinje, der gjenstanden går fra den ene stasjonen til den neste. På mange måter kan samlebandprinsippet beskrives som *en første klasse reise*, da alle gjenstandene får lik behandling av høy kvalitet.

Selv om målet er å få til mest mulig på kortest mulig tid er det en ressurskrevende prosess. Noen ganger hopper det seg opp med gjenstander på en stasjon – ofte kalt flaskehalsen – og da trengs det areal for avlastning. Det kan også

fører til at man sitter og venter på at de andre skal bli ferdig. Andre ganger oppstår det utfordringer som stopper hele «produksjonslinjen».

Fordelen med samlebandprinsippet er at det er en fleksibel arbeidsmetode som kan tilpasses etter de ulike prosjektene, men det er en metode som fremdeles trengs noen justeringer for å sikre bedre kontroll og flyt av gjenstandsmassen.

Av Jeanne Dalbu
Museolog

Fotoarkivarens vår

Arbeidet i første halvdel av 2015 har gått som planlagt. Det meste av tiden har gått til arbeid for hvert enkelt mu-

seum. Hittil i år har jeg behandlet nesten 4700 bilder. Et fellesprosjekt for regionmuseene er så godt som avsluttet og et nytt er startet opp. Nå gjenstår bare arbeid

for Norsk Oljemuseum før jeg starter på en ny runde til museene til høsten.

Ryfylkemuseet

Først ut i år var Ryfylkemuseet. Der ventet negativsammeningen fra Finn Johannessen på videre arbeid. Samlingen viser motiver fra

fjellturer, båtliv og byliv i regionen fra første halvdel av 1900-tallet. Mange av negativene har dårlig tilstand. Vi har nå startet å skanne

bildene for at kopiene skal være lett tilgjengelige etter en planlagt nedfrysing. Ca. 800 bilder ble skannet i år.

Hittil i år har jeg behandlet nesten 4700 bilder

- Madli Hjerrmann

Foto: Selvportrett på Madlandshei eller Little Gloppedalen, sommeren 1926. Fotograf Finn Johannessen. Ryfylkemuseet, RFF2010-069-041-312.

Dalane folkemuseum

Fotografene
Arne K.

Feyling og Osvald
Nielsen tok bilder
fra tiden rett før, un-

der og rett etter andre
verdenskrig i Eger-
sund med omegn.

Bildene viser mange
viktige historiske begi-
venheter, som frigjø-

ringen og landssvikopp-
gjøret, og det er forventet
at de vil ha stor interesse
for mange. Jeg skannet
nesten 500 bilder for å
muliggjøre bruk.

Foto: Britiske soldater kjører forbi Dressmagasinet i Egersund sentrum i frigjøringsdagene i mai 1945. Fotograf Arne K. Feyling. Dalane folkemuseum, DFF-AKF0099.

Jærmuseet

Jærmuseet har over-
tatt fotoarkivet fra Un-
derhaugs Fabrikk. Ved
hjelp av skjemaet for
prioritering i fotosam-
linger har Jærmuseet

gått igjennom hva
samlingen består i,
hvordan museet kan
bruke samlingen og
hva som trengs å gjøre
med samlingen. For å

bedre mulighetene for
søk og gjenfinning i
samlingen, har jeg re-
gistrert lysbildeserier
av produktene i Pri-
mus. Dette gav 156

serier med til sammen ca. 2300 bilder. I sam-

me prosess ble lysbil-
dene nummerert og

pakket i holdbar emballa-
sje.

Foto: Jærmuseets lysbilder i gamle og nye esker, og på lysbord.

Prioritering i fotosamlinger

I løpet av høsten 2014 ble metoden med skjema for vurdering av fotosamlinger utviklet og forbedret i flere omganger. I år har museene prøvd ut metoden på en fotosamling hver. Metoden er

sendt ut for en siste revisjon og de siste små endringene er i ferd med å føres inn. Jeg tror det har vært en lærerik prosess for alle som har vært med på utviklingen av metoden. Nå er håpet at

prosjektet vil bidra til at museene bruker metoden til å få bedre oversikt over deres fotosamlingers innhold og betydning, samt å gjøre prioriteringer i arbeidet med fotosamlingene.

Emneordliste for foto

Emneordlista for foto for regionmuseene i Rogaland ble lagt ut på KulturNav i 2014. I år har tre museer lagt inn abonnement på lista i Primus. Dette betyr at emneordlista blir tilgjengelig i feltet for

emneord ved registrering av foto i Primus. I vår presenterte jeg våre erfaringer med å bruke KulturNav til emneordlista under lanseringen av KulturNav. Til høsten skal jeg presen-

tere arbeidet med emneordlista og bruken av KulturNav under seminaret «Det relevante museum». Det er positivt at arbeidet vårt blir lagt merke til.

"Det er positivt at arbeidet vårt blir lagt merke til"

-Fotoarkivaren-

Digitalt fødte foto—problemstillinger og mulige strategier for innsamling

I forbindelse med slutføringen av prioriteringsprosjektet ble vi i referansegruppa enige om å starte opp et nytt fellesprosjekt til nytte for museene i Rogaland. I det nye

prosjektet vil vi studere de endrede forholdene museene står ovenfor ved mottak av nyere tids digitalt fødte fotografier. Prosjektet vil kartlegge de endringene som har

skjedd med den digitale revolusjonen, og hvordan museene kan fortsette å samle inn fotografier som dokumenterer det moderne samfunnet.

Høsten

Arbeidet for museene vil gå som vanlig til høsten. Det vil si at museene får inntil 2 ukesverk arbeidsinnsats hver. Tiden kan brukes til arbeid

som vil ha relevans for samlingenes tilgjengelighet og bærekraftige utvikling. Min kompetanse innen bevaring og forvaltning kan bru-

kes på områder som tilstandsvurderinger, råd og veiledning om pakking og magasinering, katalogisering, ompakking av skadet materiale m.m.